

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-46-71>

УДК 330.342:332.133.6

ІНФРАСТРУКТУРНА МОДЕРНІЗАЦІЯ ЕКОНОМІКИ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНЕ ПІДГРУНТЯ ТА ІНСТИТУЦІЙНІ ЗАСАДИ

INFRASTRUCTURAL MODERNIZATION OF REGIONS ECONOMY OF UKRAINE: THEORETICAL AND METHODOLOGICAL BASIS AND INSTITUTIONAL FOUNDATIONS

Вахович Ірина Михайлівна

доктор економічних наук, професор,
Луцький національний технічний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4912-5798>

Погуляйко Юрій Михайлович

доктор філософії в галузі економіки,
Луцький національний технічний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1640-2832>

Vakhovych Iryna, Pohuliaiko Yurii

Lutsk National Technical University

У статті здійснено сутнісно-змістовну характеристику інфраструктурної модернізації економіки регіонів в умовах подолання наслідків військового вторгнення Російської Федерації на територію України, а також в умовах децентралізації системи управління соціально-економічними процесами, територіальної диференціації темпів розширеного відтворення ресурсно-виробничого потенціалу, загострення регіональних викликів через посилення асиметрії у рівні руйнувань об'єктів соціальної та виробничої інфраструктури, ресурсному забезпеченні реалізації секторальних проєктів розвитку територіальних громад базового рівня, можливостей переходу до випереджального типу розвитку регіональних господарських комплексів. В контексті дослідження теоретико-методологічного підґрунтя інфраструктурної модернізації економіки регіонів здійснено періодизацію хвиль дослідження модернізації як процесу інноваційного оновлення на основі теорій класичної модернізації, постіндустріального суспільства, рефлексивної модернізації, множинних сучасностей та постмодернізму. Встановлено, що прикметними рисами модернізації економіки виступають наступні характеристики: прогресивні зміни, оновлення, осучаснення, багатовимірний здрив, інтенсифікація економічного відтворення. Обґрунтовано, що особливостями модернізації економіки регіонів в умовах поглиблення децентралізаційних процесів є: революційний процес, системний процес, глобальний процес, довготривалий процес, поетапний процес, процес зближення, незворотній процес, прогресивний процес. Сформовано авторський концепт ідентифікації результатів модернізації економіки регіонів, згідно якого виокремлюються такі результати: радикальні зміни, комплексні зміни, інноваційні зміни, поступовість змін, поетапність змін, зближення регіонів, зростаючий напрям, підвищення добробуту. Удосконалено теоретико-методологічні підходи до розкриття сутності та виокремлення складових інфраструктури соціально-економічного розвитку регіону, у відповідності з якими, регіональна інфраструктура – це територіально-галузевий комплекс необхідних для забезпечення життєдіяльності підприємств і видів діяльності виробничих та соціальних ланок, які забезпечують перманентний процес розширеного відтворення різноманітних форм реального та фіктивного капіталу, а також використання ендогенних ресурсів і резервів соціально-економічного піднесення територіальних утворень різного таксономічного рівня.

Ключові слова: модернізація, інфраструктура, регіон, децентралізаційні процеси, асиметрія, постіндустріальне суспільство.

The article deals with essential and meaningful description of infrastructural modernization of the regions economy under conditions of overcoming the consequences of the Russian Federation military invasion on the territory of Ukraine, as well as under conditions of decentralization of the management system of social and economic processes,

territorial differentiation of the rates of expanded reproduction of resource and production potential, aggravation of regional challenges due to strengthening asymmetry in the level of destruction of social and industrial infrastructure objects, resource provision for the implementation of sectoral projects of the territorial communities of the basic level development, possibilities of transition to the anticipatory type of regional economic complexes development. In the context of studying theoretical and methodological basis of the regions economy infrastructural modernization the periodization of the waves of the study of modernization as a process of innovative renewal was done based on the theories of classical modernization, post-industrial society, reflexive modernization, multiple modernities and postmodernism. It is claimed that the following characteristics features of the economy modernization are: progressive changes, renewal, modernization, multidimensional shift, intensification of economic reproduction. It is substantiated that the peculiarities of the regions economy modernization under conditions of deepening decentralization processes are: revolutionary process, systemic process, global process, long-term process, phased process, convergence process, irreversible process, progressive process. The author's concept of the results identification of the regions economy modernization is formed, according to which the following results are distinguished: radical changes, complex changes, innovative changes, gradual changes, phased changes, convergence of regions, growing direction, increasing welfare. Theoretical and methodological approaches to revealing the essence and distinguishing the components of infrastructure of regional social and economic development are improved, in accordance with which, the regional infrastructure is a territorial and sectoral complex which are necessary to ensure the enterprises activity and types of activity of industrial and social branches, which ensure a permanent process of extended reproduction of various forms of real and fictitious capital, as well as the use of endogenous resources and reserves of social and economic advancement of territorial formations of different taxonomic levels.

Keywords: modernization, infrastructure, region, decentralization processes, asymmetry, post-industrial society.

Постановка проблеми. Соціально-економічне піднесення економіки регіонів України великою мірою залежить від рівня розвитку об'єктів інфраструктури, які забезпечують взаємодію між виробничо-технічними та соціально-економічними системами, а також сприяють розширеному відтворенню різноманітних видів ресурсів у всіх без винятку фазах відтворювального процесу. Прикметною рисою інфраструктурного забезпечення розвитку регіональних господарських комплексів є високий рівень зносу основних забезпечувальних систем виробничого процесу, що супроводжується високим рівнем матеріало- і енергомісткості продукції, а також підвищеним рівнем трансакційних витрат суб'єктів виробничо-господарської діяльності. За таких умов набуває підвищеної актуальності проблема не простого відтворення об'єктів інфраструктури територіальних утворень, а інфраструктурна модернізація регіональних господарських комплексів, що дасть змогу на порядок підвищити мобільність руху різноманітних видів ресурсів і забезпечити суттєве зростання обсягів виробництва продукції з високою доданою вартістю та надання послуг у соціальній та виробничій підсистемах економіки регіонів. Водночас програмування заходів із інфраструктурної модернізації регіональної економіки вимагає уточнення сутнісно-змістовних характеристик категорій «регіональна інфраструктура», «інноваційна інфраструктура» та «модернізація», а також формування інституційних засад реалізації проєктів модернізації наявних інфраструктурних ланок відтворення регіонального капі-

талу. Виявлення перспектив та виокремлення пріоритетів інфраструктурної модернізації регіональної економіки також потребує ретроспективного розгляду всесвітньо відомих теорій модернізації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Теоретичні засади модернізації розглядаються у працях провідних іноземних вчених [14–16] і фактично стали теоретико-методологічною платформою інфраструктурних трансформацій у багатьох країнах світу та вирішальною мірою вплинули на вибір моделей соціально-економічного піднесення територіальних утворень, котрі ґрунтуються на інфраструктурній модернізації. Авторські підходи стосовно формування теоретико-методологічного підґрунтя та інституційних засад інфраструктурної модернізації економіки регіонів України сформовані у працях О. Василюк, В. Дубницького, Г. Жаворонкової, Д. Мельничука, Л. Мороз, В. Нежиборець, І. Підоричевої, О. Просович, Ю. Поліщука, С. Федулової, М. Хом'як, Т. Шкоди та інших [1; 2; 5–7; 9; 10; 13], де розкрито теоретичні аспекти та практичні суперечності модернізації суспільства, сформульовано теоретичний концепт модернізації економіки, ідентифіковано проблеми та обґрунтовано пріоритети становлення інноваційної інфраструктури, виявлено вплив людського капіталу на модернізацію національної економіки, визначено зміст модернізації регіональної інфраструктури. Водночас руйнація регіональної інфраструктури внаслідок вторгнення держави-агресора на територію України вимагає розроблення теоретико-методологічного підґрунтя та інституційних засад

прискореної інфраструктурної модернізації регіональних господарських комплексів.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на велику кількість теоретичних підходів та практичних рекомендацій до модернізації інфраструктури економіки регіонів України, які були сформульовані у 90-х роках минулого століття та у перші два десятиліття 2000-х років, залишаються недостатньо опрацьованими теоретико-методологічні та інституційні засади інфраструктурної модернізації регіональних господарських комплексів з врахуванням руйнівних наслідків російського військового вторгнення та поглиблення децентралізаційних процесів.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Розроблення авторського концепту формування теоретико-методологічного підґрунтя та інституційних засад інфраструктурної модернізації економіки регіонів України на основі обґрунтування пріоритетів першочергового інноваційного відновлення зруйнованих агресором інфраструктурних об'єктів базових ланок регіональних господарських комплексів та імплементації кращих іноземних практик інфраструктурного облаштування виробничої та невиробничої підсистем національної економіки.

Виклад основного матеріалу дослідження. Базовим теоретико-методологічним підґрунтям формування «дорожніх карт» інфраструктурної модернізації виступають теорії модернізації, які були розроблені провідними іноземними вченими. Теорія модернізації пройшла значний шлях еволюції, розпочинаючи свій шлях з XVIII століття, початку першої промислової революції, яка символізувалась механізацією виробничих процесів, проходила час індустріалізації, урбанізації, до нинішнього періоду автоматизації, інформатизації. Науковцями вирізняються три хвилі

дослідження модернізації у другій половині XX століття (табл. 1). Результати періодизації хвиль дослідження модернізації мають виступити теоретико-методологічним підґрунтям формування концептуальних підходів до інфраструктурної модернізації економіки регіонів України, які відзначаються значною природно-ресурсною та виробничо-технічною неоднорідністю.

На даному етапі обґрунтування перспективних форм, методів та моделей інфраструктурної модернізації економіки регіонів основними науковими та прикладними завданнями є визначення алгоритму правильних дій та кроків відбудови, відновлення та перезапуску економіки країни на модернізованих, інноваційних засадах. Така модернізація потребує реформаторського підходу до її проведення, адже вимагає запровадження механізмів продукування та реалізації інновацій як на технологічному, так і на інфраструктурному, організаційному рівнях функціонування. Питання ускладнюється і децентралізацією управління та економіки, територіальною диференціацією, які, через воєнні дії, отримали додаткові регіональні виклики з посиленням асиметрії у рівні руйнувань, ресурсному забезпеченні, можливостях та майбутніх викликах.

З огляду на сказане, початковим етапом дослідження перспективних форм та методів інфраструктурної модернізації регіональної економіки є формування відповідного теоретико-методологічного підґрунтя здійснення як модернізації в цілому, так і інфраструктурної модернізації зокрема, що базується на упорядкуванні категоріального апарату. Тому зупинимось на дослідженні категорій, що характеризують інфраструктурну модернізацію економіки регіонів через призму низки означених проблем та дотримання загальноприйнятих вимог щодо інфраструктурного облаштування економіки (табл. 2).

Таблиця 1

Хвилі дослідження модернізації у другій частині XX століття

Період	Хвиля дослідження модернізації	Теорії модернізації
1950–1960	Хвиля класичної модернізації	Теорія класичної модернізації, теорія залежності, теорія світової системи
1970–1980	Хвиля постмодернізації	Постіндустріальне суспільство, постмодернізм, теорія постмодернізації
1980-до нині	Хвиля нової модернізації	Теорія триваючої модернізації, теорія рефлексивної модернізації, теорія триваючої модернізації, теорія множинних сучасностей, теорія вторинної модернізації

Джерело: сформовано на основі [9; 12]

Таблиця 2

**Дослідження категорій, що характеризують
інфраструктурну модернізацію економіки регіонів**

Термін	Визначення	Визначальні характеристики	Автор, джерело
1	2	3	4
Модернізація	Прогресивні системні зміни у всіх сферах людського мислення та поведінки, що передбачають індустріалізацію, урбанізацію, диференціацію, поширення ЗМІ, підвищення рівня освіченості, політичну свободу	Прогресивні зміни	С. Хантінгтон [15]
Модернізація	Оновлення, удосконалення, надання будь-чому сучасного вигляду, переробка відповідно до сучасних вимог	Оновлення, удосконалення	Словник іншомовних слів [11]
Модернізація	У перекладі з англійської означає «осучаснення» та передбачає впровадження у суспільство ознак сучасності	Осучаснення	[8]
Модернізація	Комплексний, багатовимірний здви́г, що охоплює шість життєво важливих сфер – економіку, освіту, політику, сімейно-шлюбні стосунки, релігію і соціальну стратифікацію	Багатовимірний здви́г	Н. Смелзер [16]
Модернізація	Політичні, економічні, соціокультурні, екологічні, демографічні зміни на шляху трансформації суспільства традиційного типу в суспільство сучасного типу	Зміни, трансформація	Ю. Поліщук [10]
Модернізація	Довільне позначення прогресивних змін або ідентифікація певного загальнонаціонального проекту, спрямованого на утвердження державності шляхом форсованого розвитку культурної, політичної, соціальної та економічної сфери	Прогресивні зміни, формований розвиток	Д. Мельничук [5]
Модернізація	сукупність процесів технологічного, економічного, соціального, культурного, політичного розвитку суспільства (країни та її регіонів); комплексний спосіб вирішення економічних і соціальних, політичних і управлінських, культурних та особистісних завдань, які стоять перед державами, товариствами та індивідами в контексті внутрішніх і зовнішніх загроз і ризиків	Комплексне вирішення проблем розвитку суспільства	І. Підоричева [9]
Модернізація економіки	Кардинальне перетворення існуючої економічної системи, передбачає зміну характеру функціонування системи, встановлення нових внутрішньо системних зв'язків	Зміна, перетворення	Г. Жаворонкова, Т. Шкода [2]
Економічна модернізація	Інтенсифікація процесу економічного відтворення, котра досягається завдяки зростанню спеціалізації та диференціації праці, енергетичного устаткування виробництва, перетворення науки на виробничу (економічну) силу та здійсненню раціонального управління інноваційним розвитком виробництва	Інтенсифікація економічного відтворення	[14]

Продовження Таблиці 2

1	2	3	4
Інфраструктура регіону	Інфраструктура – це сукупність галузей та підгалузей, основними функціями яких є виробничі послуги і забезпечення економічного обігу в економіці; складається із виробничої та соціальної складової	Сукупність галузей та підгалузей, що забезпечують економічний обіг	[4]
Регіональна інфраструктура	Основоутворюючий фактор життєзабезпечення регіональної соціально-економічної системи, що складається з територіально-галузевого комплексу підприємств і видів діяльності, що забезпечують потреби населення і території в ресурсах, продукції, роботах, послугах, що мають суспільно корисну значущість і необхідні для функціонування системи, відтворення та розвитку з метою підвищення якості життя	Територіально-галузевий комплекс необхідних для життєдіяльності підприємств і видів діяльності	В. Дубницький, С. Федулова, О. Василюк [1]
Інфраструктура регіону	Невід’ємна складова регіонального фінансового простору і являє собою сукупність взаємозалежних і взаємодіючих елементів, що створюють комплекс матеріального виробництва, життєдіяльності населення регіону або розв’язання нагальних потреб суспільства	Сукупність взаємозалежних і взаємодіючих елементів	М. Хом’як [13]
Інноваційна інфраструктура	Сукупність взаємозв’язаних, взаємодоповнюючих виробничо-технічних систем, організацій, фірм і відповідних організаційно-керуючих систем, необхідних і достатніх для ефективного здійснення інноваційної діяльності і реалізації інновацій	Сукупність систем для інноваційної діяльності	В. Нежиборець [7]
Інноваційна інфраструктура	Сукупність підприємств, організацій, установ, їх об’єднань, асоціацій будь-якої форми власності, що надають послуги із забезпечення інноваційної діяльності (фінансові, консалтингові, маркетингові, інформаційно-комунікативні, юридичні, освітні тощо)	Сукупність організацій для послуг із забезпечення інноваційної діяльності	Закон України «Про інноваційну діяльність» від 04.07.2002 р. [3]

Аналіз категоріального апарату засвідчує, що термін «модернізація» характеризує прогресивні зміни, оновлення, осучаснення, трансформацію. У поєднанні з економічною складовою, категорія набуває характеру інтенсифікації економіки, її якісні, прогресивні, новітні зміни. Додавляючи до розгляду термінології інфраструктурну складову, інфраструктурну модернізацію економіки регіонів будемо розглядати як інноваційну трансформацію комплексу взаємозалежних і взаємодіючих елементів регіональної інфраструктури, спрямовану на забезпечення системного

високотехнологічного, наукомісткого, експортоорієнтованого відтворення економіки.

У даному визначенні акцентується увага на розгляді регіональної інфраструктури як комплексу взаємозалежних і взаємодіючих елементів, що потребує дослідження складових даного комплексу.

Оцінюючи приведені вище підходи стосовно визначення сутнісно-змістовних характеристик інфраструктурної модернізації економіки регіонів, вважаємо, що підхід С. Хантінгтона [15], який розкриває зміст модернізації, має стати серцевиною теоретико-методологічного

підґрунтя побудови механізму інфраструктурної модернізації економіки регіонів на основі врахування комплексу її особливостей (табл. 3).

Більше того, програмування заходів стосовно інфраструктурної модернізації економіки регіонів має відштовхуватися від багатофункціональної спрямованості та багатоконпонентності регіональної інфраструктури, яка охоплює такі складові: інженерно-технічну, ділову, соціальну, інституційну, інформаційну, інноваційну, екологічну, зовнішньоекономічну [1, с. 163]. В умовах усунення наслідків воєнної агресії Російської Федерації модернізація інженерно-технічної інфраструктури виступає необхідною умовою налагодження ремонтного, складського та комунального господарства для створення умов щодо зведення сучасних житлових та виробничих приміщень, проведення ремонтних робіт на пошкоджених воєнними діями енергетичних мережах, системах водопостачання та водовідведення, упорядкування полігонів розміщення промислових відходів.

Розбудова ділової інфраструктури, зокрема інфраструктури фондового ринку та ринку позикового капіталу, необхідні для підвищення рівня доступності фінансових ресурсів для суб'єктів підприємницької діяльності як необхідної умови поживлення ділової активності в регіональних утвореннях. Необхідність підвищення ефективності реабілітації постраждалих внаслідок воєнних дій мирних жителів та учасників бойових дій вимагає модернізації соціальної інфраструктури, зокрема будівництва нових сучасних медичних

закладів та оновлення існуючих, виходячи із сучасних трендів розвитку медицини у глобальному масштабі. Поглиблення децентралізації влади потребує розбудови інституційної інфраструктури місцевого самоврядування, зокрема шляхом створення дорадчих служб, муніципалізації управління соціально-економічними процесами та створення нових комунальних підприємств для ефективнішого використання майна, яке перебуває у володінні територіальних громад.

Перший етап цифрової трансформації створив сприятливі передумови для подальшої модернізації інформаційної інфраструктури в регіонах та територіальних громадах. Позитивне вирішення проблеми модернізації регіональної інформаційної інфраструктури дасть змогу знизити рівень асиметричності інформації для різноманітних суб'єктів підприємницької діяльності та домогосподарств і тим самим підвищить інвестиційну привабливість ведення бізнесу в ареалі відповідних регіонів та територіальних громад.

Модернізація регіональної інноваційної інфраструктури потребує оновлення виробничо-технічної бази науково-дослідних установ та закладів вищої освіти технічного та природничого профілю, а також створення технологічних парків і інтеграції виробництва та освіти через формування кластерних структур інноваційної спрямованості. Вагомим значенням набуває створення філіалів кафедр закладів вищої освіти технічного та природничого профілю на виробничих підприємствах регіону.

Таблиця 3

Особливості процесу інфраструктурної модернізації економіки регіонів

Особливість	Ознаки	Результат
Револьюційний процес	Зміни повинні відбуватись радикальні і достатньо швидко	Радикальні зміни
Системний процес	Зміни повинні одночасно охоплювати усю систему елементів	Комплексні зміни
Глобальний процес	Зміни повинні відповідати сучасним цивілізованим трендам	Інноваційні зміни
Довготривалий процес	Сукупність змін вимагають часу	Поступовість змін
Поетапний процес	Зміни повинні відбуватись за чітко визначеними етапами	Поетапність змін
Процес зближення	Зміни повинні зближувати регіони, суспільство	Зближення регіонів
Незворотний процес	Зміни визначають загальний напрямок розвитку, який не має зворотної дії	Зростаючий напрямок
Прогресивний процес	Зміни вимагають витрат, які окупляться	Підвищення добробуту

Джерело: побудовано авторами

Враховуючи глобальний профіцит коштів в частині фінансування екологічних проєктів, необхідною передумовою залучення додаткових фінансових ресурсів в окремі регіони України є розбудова екологічної інфраструктури через створення мережі сучасних полігонів розміщення побутового сміття, облаштування природно-заповідних територій, індустрії мисливського та лісового господарства. Інфраструктурна модернізація природно-заповідних територій дасть змогу підвищити рівень продукування природними біогеоценозами набору екосистемних послуг, що сприятиме забезпеченню вищого рівня комерціалізації господарського освоєння природно-ресурсного потенціалу в цілому.

В умовах остаточної інституціоналізації євроінтеграційного вектору розвитку України розбудова зовнішньоекономічної інфраструктури є необхідною умовою нарощення експортного потенціалу та створення умов для передачі передового іноземного досвіду ведення підприємницької діяльності та впровадження сучасних технологій.

Така багатофункціональна спрямованість та багатокомпонентність регіональної інфраструктури вимагає не аби яких зусиль при розгляді її з позиції поствоєнної модернізації. Тому слід вирізняти ті з них, які є найбільш впливовими для забезпечення інноваційної модернізації регіональної поствоєнної економіки. З такої позиції, регіональну інфраструктуру доцільно розглядати за більш спрощеною класифікацією, згідно якої її необхідно поділяти на виробничу (транспортна, зв'язку, природоохоронна, рекреаційна) та соціальну (житлово-комунальна, освітня, медична, соціального забезпечення, культурна) [1; 4].

Перешкоджають позитивним модернізаційним перетворенням в Україні нерозвинена інфраструктура, криза фінансування та значний рівень безробіття поруч з визначеними у звіті «Regional Risks for Doing Business» Всесвітнього економічного форуму причинами (масштабні параметри суспільної нестабільності; енергетичні проблеми, зумовлені воєнними діями з Росією; міждержавний конфлікт, наслідки якого відчувають усі сфери економіки України), що вимагає стратегічного курсу модернізації, яка повинна включати: модернізацію державної економічної політики; модернізацію виробничо-технологічної бази економіки; модернізацію системи соціального захисту населення [6, с. 20]. Виходячи з приведеного вище, стратегічною метою інфраструктурної модернізації економіки регіонів у

поствоєнний період є формування сприятливих умов забезпечення переходу України до інноваційної моделі розвитку, забезпечення її конкурентоспроможності в умовах глобалізації та підвищення соціальних стандартів.

Інфраструктурна модернізація економіки регіонів у поствоєнний період повинна спрямовуватись на вирішення таких завдань: 1) забезпечення життєдіяльності регіональних соціально-економічних систем; 2) стимулювання розвитку регіональної економіки на інноваційних засадах; 3) формування цілісної системи ефективної взаємодії між елементами регіональної соціально-економічної системи за формулою «наука-бізнес-влада» для сполучення наукової ідеї з її практичним втіленням і споживачами; 4) забезпечення можливості реалізації інноваційних проєктів, пришвидшення здійснення інноваційних перетворень, оптимізація їх вартості, підвищення результативності і масштабності; 5) забезпечення дифузії інновацій.

Висновки. Дослідження показали, що в основі теоретико-методологічного підґрунтя інфраструктурної модернізації регіонів України мають лежати всесвітньо визнані теорії модернізації (класичної модернізації, постіндустріального суспільства, рефлексивної модернізації, множинних сучасностей та постмодернізму), які враховують глобальні тренди інноваційних трансформацій та передову практику інноваційно-технологічної модернізації виробничої сфери та формування інформаційного суспільства. Інфраструктурна модернізація регіональних господарських комплексів має враховувати фактор багатофункціональної спрямованості та багатокомпонентності регіональної інфраструктури, яка охоплює інженерно-технічну, ділову, соціальну, інституційну, інформаційну, інноваційну, екологічну та зовнішньоекономічну інфраструктуру. В основі інституційних засад інфраструктурної модернізації економіки регіонів України має лежати поглиблення децентралізаційних процесів в частині розширення повноважень органів місцевого самоврядування та регіональних органів державної виконавчої влади реалізовувати проєкти, пов'язані з оновленням інфраструктури виробничої, соціальної та екологічної сфери. У поствоєнний період ключовою складовою інфраструктурної модернізації економіки регіонів України є забезпечення можливості реалізації інноваційних проєктів, пришвидшення здійснення інноваційних перетворень, оптимізація їх вартості, підвищення результативності і масштабності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Дубницький В. І., Федулова С. О., Василюк О. В. Регіональна інфраструктура: модернізація, пріоритети та перспективи розвитку. *Проблеми економіки*. 2017. № 2. С. 161–168.
2. Жаворонкова Г., Шкода Т. Людський капітал у забезпеченні модернізації національної економіки. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/78513881.pdf>.
3. Закон України «Про інноваційну діяльність» від 04.07.2002 р. (Редакція від 05.12.2012). URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/40-15>.
4. Інфраструктура регіонів України. Пріоритети модернізації. Аналітичне дослідження. ГО «Поліський фонд міжнародних та регіональних досліджень». Фонд імені Фрідріха Еберта. Київ, 2017. 108 с.
5. Мельничук Д. П. Модернізація суспільства: теоретичні аспекти та практичні суперечності. *Модернізація українського суспільства: чинники, передумови, перспективи*. URL: <https://dse.org.ua/archive/17/2.pdf>.
6. Мороз Л., Просович О. Модернізація економіки України: стратегічні аспекти. *Економіка. Фінанси. Право*. 2021. № 11/2. С. 19–22.
7. Нежиборець В. Інноваційна інфраструктура: проблеми, перспективи, рішення. *Право та інновації*. URL: http://www.ndiiv.org.ua/Files2/2007_5/8.PDF.
8. Осучаснення. Переклад. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki>.
9. Підричечева І. Ю. Модернізація економіки: теоретичний аспект. *Вісник економічної науки України*. 2016. №1. С. 114–121.
10. Поліщук Ю. Модернізація як теоретичний концепт: витоки, становлення, сучасні виклики. *Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України*. Випуск 78. С. 194–207.
11. Словник іншомовних слів. URL: <https://www.jnsm.com.ua/cgi-bin/u/book/sis.pl?Qry=%CC%E%E4%E5F0ED%B3%E7%E0F6%B3FF>.
12. Хвилі дослідження модернізації у другій частині ХХ століття [CMR 2003: Modernization Theories and Prospect / China Center for Modernization Research, Chinese Academy of Sciences]. URL: <http://en.modernization.ac.cn/document.action?docid=23935>.
13. Хом'як М. С. Формування інфраструктури у регіональному фінансовому просторі. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2015. Вип. 5. С. 188–191.
14. Eisenstadt S. N. *Modernization: Protest and Change*. Englewood Cliffs, 1966. P. 1–5.
15. Huntington Samuel P. The Change to Change: Modernization, Development, and Politics. *Comparative Politics*. Vol. 3. № 3. P. 289. URL: <http://home.ku.edu.tr/~dyukseker/huntington-changetochange.pdf>.
16. Smelser N. J. *Processes of social change. Sociology: An Introduction*. New York. Wiley, 1973. P. 747–748.

REFERENCES:

1. Dubnytskyi V. I., Fedulova S. O., Vasyliuk O. V. (2017) Regionalna infrastruktura: modernizatsiia, priorytety ta perspektyvy rozvytku [Regional infrastructure: modernization, priorities and development prospects]. *Problemy ekonomiky*, vol. 2, pp. 161–168.
2. Zhavoronkova H., Shkoda T. Liudskiy kapital u zabezpechenni modernizatsii natsionalnoi ekonomiky [Human capital in ensuring the modernization of the national economy]. Available at: <https://core.ac.uk/download/pdf/78513881.pdf>.
3. Zakon Ukrainy «Pro innovatsiinu diialnist» vid 04.07.2002 r. (Redaktsiia vid 05.12.2012) [Law of Ukraine "On Innovative Activity" dated 04.07.2002 (Revision dated 05.12.2012)]. Available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/40-15>.
4. Infrastruktura rehioniv Ukrainy. Priorytety modernizatsii. Analychne doslidzhennia. HO «Poliskiy fond mizhnarodnykh ta rehionalnykh doslidzhen». Fond imeni Fridrikha Eberta. Kyiv, 2017. 108 s. [Infrastructure of the regions of Ukraine. Priorities of modernization. Analytical research. NGO "Polish Foundation for International and Regional Studies". Friedrich Ebert Foundation. Kyiv, 2017. 108 p.].
5. Melnychuk D. P. Modernizatsiia suspilstva: teoretychni aspekty ta praktychni superechnosti. *Modernizatsiia ukrainskoho suspilstva: chynnyky, peredumovy, perspektyvy* [Modernization of society: theoretical aspects and practical contradictions. *Modernization of Ukrainian society: factors, prerequisites, prospects*]. Available at: <https://dse.org.ua/archive/17/2.pdf>.
6. Moroz L., Prosovykh O. (2021) Modernizatsiia ekonomiky Ukrainy: stratehichni aspekty [Modernization of the economy of Ukraine: strategic aspects]. *Ekonomika. Finansy. Pravo*, vol. 11/2, pp. 19–22.
7. Nezhyborets V. Innovatsiina infrastruktura: problemy, perspektyvy, rishennia. *Pravo ta innovatsii* [Innovative infrastructure: problems, prospects, solutions. *Law and Innovation*]. Available at: http://www.ndiiv.org.ua/Files2/2007_5/8.PDF.

8. Osuchasennia. Pereklad [Modernization. Translation]. Available at: <https://uk.wikipedia.org/wiki>.
9. Pidorycheva I. Iu. (2016) Modernizatsiia ekonomiky: teoretychnyi aspekt [Modernization of the economy: theoretical aspect]. *Visnyk ekonomichnoi nauky Ukrainy*, vol. 1, pp. 114–121.
10. Polishchuk Yu. Modernizatsiia yak teoretychnyi kontsept: vytoky, stanovlennia, suchasni vyklyky [Modernization as a theoretical concept: origins, development, modern challenges]. *Naukovi zapysky Instytutu politychnykh i etnonatsionalnykh doslidzhen im. I.F. Kurasa NAN Ukrainy*, vol. 78, pp. 194–207.
11. Dictionary of foreign words. Available at: <https://www.jnsm.com.ua/cgi-bin/u/book/sis.pl?Qry=%CC%EE%E4%E5%F0%ED%B3%E7%E0%F6%B3%FF>.
12. Waves of modernization research in the second part of the 20th century [CMR 2003: Modernization Theories and Prospect / China Center for Modernization Research, Chinese Academy of Sciences]. Available at: <http://en.modernization.ac.cn/document.action?docid=23935>.
13. Khomiak M. S. (2015) Formuvannia infrastruktury u rehionalnomu finansovomu prostori [Formation of infrastructure in the regional financial space]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu*, vol. 5, pp. 188–191.
14. Eisenstadt S. N. (1966) Modernization: Protest and Change. Englewood Cliffs, P. 1–5.
15. Huntington Samuel P. The Change to Change: Modernization, Development, and Politics. *Comparative Politics*. Vol. 3. № 3. P. 289. Available at: <http://home.ku.edu.tr/~dyukseker/huntington-changetochange.pdf>.
16. Smelser N. J. (1973) Processes of social change. *Sociology: An Introduction*. New York. Wiley, P. 747–748.